

Valtuustoaloite

7.10.2024

Lukion 1. luokan yhteiskuntaopin kirjan (Kustannusosakeyhtiö Otava, Forum 1) sivujen 88-89 poistaminen oppimateriaalista Heinolassa

Valtuustoaloitteen tausta

Koulukirjoilla ei ole Suomessa enää opetushallituksen suorittamaa ennakkotarkastusta. Historiallisesti todella pitkään kestänyt koulukirjojen lakisääteinen ennakkotarkastus päättyi Suomessa vuonna 1992.

Nykyään opetuksen järjestäjillä, eli kunnilla ja kaupungeilla on valta ja vastuu siitä, mitä oppimateriaalia ja -kirjoja he käyttävät oppimisen tavoitteiden saavuttamisessa. Näin ollen Heinolan kaupungilla on opetuksen järjestäjänä valta päättää, mitä oppikirjoja esimerkiksi Heinolan lukiossa käytetään, ja sen mukainen vastuu niiden sisällön oikeellisuudesta.

Heinolan lukion 1. luokalla on käytössä yhteiskuntaopin opetuksessa Kustannusosakeyhtiö Otavan kustantama kirja Forum 1.

Edellä mainitun oppikirjan sivuilla 88-89 käsitellään kaikkia tunnettuja eduskuntapuolueita otsikolla: ”Eduskuntapuolueiden arvoja ja tavoitteita”. Tätä eri puolueiden esittelyä on aiheellista pitää oppikirjan kirjoittajan taholta räikeällä tavalla poliittisesti latautuneena ja vinoutuneena (Liite).

Tästä poliittisesta latauksesta ja vinoutuneisuudesta voi nostaa esille ainakin seuraavat esimerkit:

- Esittelyssä vain tunnettujen vihervasemmisto-puolueiden kohdalla on mainittu, että puolueelle tasa-arvo on tärkeä arvo. Aivan kuin tunnetuille keskusta-oikeistopuolueille ihmisten keskinäinen tasa-arvo ei olisi tärkeä arvo.
- Esittelyssä Perussuomalaiset on todettu ainoaksi populistiseksi puolueeksi. Aivan kuin Antti Rinne (sd.) ei olisi koskaan luvannut vappusatasia, eikä kukaan muukaan poliitikko mistään muusta puolueesta koskaan luvannut mitään palveluita, etuja tai rahoja äänestäjille - joilla puolue olisi liehiteltyt kansansuosioita ja omaa vaalimenestystä.
- Esittelyn räikeimmäksi esimerkiksi osoittamaan kirjoittajan objektiivisuuden puutetta, voi nostaa tekstin Suomen Sosiaalidemokraattisen puolueen (SDP) kohdalla: ”*Kannattaa hyvinvointivaltiota, onhan se pitkälti sosiaalidemokraattien luomus.*”

Tässä kohtaa oppikirjan kirjoittaja siis toteaa alaikäisille oppilaille aivan kuin objektiivisena totuutena, että kunnia ja ansio suomalaisen hyvinvointivaltion luomisesta ja olemassaolosta kuuluu käytännössä vain SDP:lle – siis että nykyinen suomalainen hyvinvointivaltio ei ole mikään kansakunnan yhteinen tahto ja ponnistus, vaan nimenomaan Suomen sosiaalidemokraattisen Puolueen.

- Yhdennukaisesti jo edellä esille nostettujen esimerkkien kanssa oppikirjan kirjoittajan vasemmistolaista päätöstä osoittaa selvästi myös seikka, että vapaus on mainittu tärkeäksi arvoksi ainoastaan Vasemmistoliiton kohdalla.

Nyt esille nostetun ja oppikirjaan kirjoitetun poliittisen päätöksen kanssa on selvässä ristiriidassa esimerkiksi julkisesti havaittavat faktat – että sekä Kokoomuksen että Perussuomalaisten julkisissa puolueohjelmissa ihmisten keskinäinen tasa-arvo on todettu puolueelle tärkeäksi arvoksi (Liitteet).

Voikin kysyä, että tarkoittaako oppikirjan kirjoittaja, että kun Kokoomus tai Perussuomalaiset julkisissa ohjelmissaan kertovat pitävänsä ihmisten tasa-arvoa tärkeänä arvona, on näissä kyse jonkinlaisesta ikään kuin huijauksesta näiden puolueiden taholta, että nämä puolueet eivät oikeasti pidä ihmisten tasa-arvoa tärkeänä.

Aiheellisesti voi kysyä sitäkin, että mikäli lukiolainen vastaisi Heinolan lukion yhteiskuntaopin kokeessa, että puolueina myös Kokoomukselle ja/tai Perussuomalaisille ihmisten tasa-arvo on tärkeä arvo, saako hän silloin hylätyn.

Tai jos heinolalainen lukiolainen ei osaa vastata kokeessa oppikirjan mukaisesti, tai vaikkapa ei kenties suostu vastaamaan, että Perussuomalaiset on populistinen puolue, saako hän silloinkin hylätyn?

Tai jos heinolalainen lukiolainen ei osaa kirjoittaa vaikkapa ainetta, että miten juuri Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue on luonut Suomesta hyvinvointivaltion, saako hän aineesta arvosanaksi hylätyn?

Siteeraankin jo aiemmin teemallisesti koulukirjojen virheellisyyksiä esille nostanutta mikkeliäistä kansanedustaja Vesa Kalliota - kun en itse osaa sanoa asiaa yhtään paremmin.

”Virheellinen tieto jättää jäljen koululaisen ja opiskelijan koko tulevaan elämään ja muovaa hänen käsitystään ja ajatusmaailmaansa suuntaan, jonka pohjalla ei ole totuutta. Pahimmillaan kyseessä voi olla lapsen ja nuoren tietoinen manipulointi.”

Vuonna 2023 Vesa Kallio nosti keskusteluun koulukirjoissa olevia virheellisiä tietoja eläimistä ja maataloudesta.

Esitettävä toimenpide aloitteen johdosta

Aloitteen otsikon mukaisesti, Heinolan kaupungin on opetuksen järjestämisestä vastuullisena tahona poistettava hyväksytyn opetusmateriaalin joukosta puheena olevan yhteiskuntaopin oppikirjan sivut 88-89.

Tasoltaan ja sisällöltään kyseisiä sivuja voi hyvällä syyllä luonnehtia lähinnä oppikirjan kirjoittajan henkilökohtaiseksi mielipidekirjoitukseksi tietyn poliittisen ajatussuuntauksen istuttamiseksi oppilaisiin – josta syystä sitä ei voi hyväksyä oppimateriaaliksi julkisessa opinahjossa, jolta odotetaan toiminnassaan poliittista puolueettomuutta ja objektiivisuutta.

On ratkaisevan tärkeää, että oppilaat ja heidän vanhempansa voivat luottaa siihen, että Heinolan kaupungin järjestämä opetus materiaaleineen on kaikilta osin poliittisesti puolueetonta ja objektiivista – että edes perustelua epäilyä mistään muusta ei herää.

Käytännön tasolla riittäväksi toimenpiteeksi ehdotan, että Heinolan kaupunki leimaa kyseiset oppikirjan sivut esimerkiksi merkinnällä: ”Tämä sivu ei ole opetuksen järjestäjän hyväksymää opetusmateriaalia, Heinolan kaupunki”.

Heinolassa 6.10.2024

Harri Salonen

LIITEET:

- Forum 1, kansilehti ja sivut 88-89
- Kokoomuksen tasa-arvo ja yhdenvertaisuuspoliittinen ohjelma
- Perussuomalaiset rp, Periaateohjelma